

Sygn. akt. I C 537/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni - I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Berent

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Świsł

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2022 r. w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. (R.)

przeciwko W. R. (1) i W. R. (2)

o zapłatę

I. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Referendarza Sądowego Sądu Rejonowego w Gdyni w dniu 8 czerwca 2021 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 86/21 w zakresie kwoty 9.976,89 zł (dziewięć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt sześć groszy i osiemdziesiąt dziewięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi:

- od kwoty 44.976,89 zł za okres od dnia 23 marca 2021 r. do dnia 15 lipca 2021 r.,

- od kwoty 29.976,89 zł za okres od dnia 16 lipca 2021 r. do dnia 13 sierpnia 2021 r.,

- od kwoty 19.976,89 zł za okres od dnia 14 sierpnia 2021 r. do dnia 20 września 2021 r.,

- od kwoty 9.976,89 zł za okres od dnia 21 września 2021 r. do dnia zapłaty

oraz w zakresie kwoty 2.980 zł (dwa tysiące dziewięćset osiemdziesiąt złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się nakazu do dnia zapłaty tytułem kosztów procesu - z tym zastrzeżeniem, że świadczenie we wskazanym zakresie zostało wyegzekwowane w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie P. G. w sprawie o sygn. Km 1428/21;

II. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Referendarza Sądowego Sądu Rejonowego w Gdyni w dniu 8 czerwca 2021 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 86/21 w pozostałym zakresie i umarza postępowanie w tym zakresie;

III. zasądza od pozwanych W. R. (1) i W. R. (2) solidarnie na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. kwotę 4.735, 69 zł (cztery tysiące siedemset trzydzieści pięć złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 537/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 kwietnia 2022 r.

(żądanie i podstawa faktyczna pozwu)

1. Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. wystąpiła przeciwko W. R. (1) i W. R. (2) z powództwem o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwoty 46.048,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 44.976,89 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Powódka wniosła o rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym.

2. W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w zakresie umowy sprzedaży z dnia 26 stycznia 2018 r. w okresie od listopada 2019 r. do grudnia 2019 r. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wystawiła następujące faktury VAT:

- w dniu 27 listopada 2019 r. na kwotę 3.914,81 zł z terminem zapłaty 27 grudnia 2019 r.,

- w dniu 29 listopada 2019 r. na kwotę 9.164,65 zł z terminem zapłaty 29 grudnia 2019 r.,

- w dniu 2 grudnia 2019 r. na kwotę 14.562,48 zł z terminem zapłaty 1 stycznia 2020 r.,

- w dniu 17 grudnia 2019 r. na kwotę 12.301,77 zł z terminem zapłaty 16 stycznia 2020 r.

3. Zgodnie z umową sprzedaży zabezpieczeniem wzajemnych transakcji był weksel in blanco wystawiony przez pozwanych. Powód wypełnił weksel zgodnie z wezwaniem do wykupu weksla oraz deklaracją wekslową na kwotę 46.048,68 zł, z terminem płatności do dnia 22 marca 2021 roku i z oznaczeniem miejsca płatności w G.. Pismami z dnia 11 marca 2021 r. powód bezskutecznie wezwał pozwanych do zapłaty zadłużenia i wykupu weksla.

(pozew, k. 2-7)

4. Wobec częściowego cofnięcia pozwu w zakresie ryczałtu windykacyjnego, postanowieniem z dnia 8 czerwca 2021 roku Referendarz umorzył postępowanie co do kwoty 1.071,79 zł.

(pismo procesowe powoda z dnia 25 maja 2021r., k. 68, postanowienie, k. 72)

5. W dniu 8 czerwca 2021r. w sprawie o sygnaturze akt I Nc 86/21 Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (z weksla), nakazując pozwany, aby zapłacili powodowi kwotę 44.976,89 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 marca 2021 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.980,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego nakazu do dnia zapłaty tytułem kosztów procesu.

(nakaz zapłaty, k. 73)

(stanowisko pozwanych)

6. Pozwani wnieśli zarzuty od ww. nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnieśli o uchylenie nakazu i oddalenie powództwa. Zdaniem pozwanych, referendarz nie miał prawa wydać nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, gdyż jest to niedopuszczalne z uwagi na art. 45 ust. 3 Konstytucji. Zdaniem pozwanych art. 480⁴ § 2 k.p.c. jest sprzeczny z Konstytucją, a nakaz zapłaty jest nieważny. Jak wskazali orzeczeń natychmiast wykonalnych nie da się zaskarżyć bez odpowiednich zasobów finansowych. Z tego względu podnieśli, iż zostało ograniczone ich prawo do sądu. Nadto, podnieśli, że weksel został wypełniony przez osobę nieuprawnioną, tj. przez pracownika kancelarii pełnomocnika, a także zarzucili nieważność umowy wekslowej, nieistnienie i nieudowodnienie istnienia stosunku podstawowego, a także brak odpowiedzialności solidarnej, gdyż powód dochodzi świadczenia podzielnego.

(zarzuty od nakazu zapłaty, k. 81-84)

7. W toku niniejszego postępowania powód ponownie dokonał częściowego cofnięcia pozwu co do należności głównej w wysokości 35.000 zł wobec częściowej spłaty należności przez pozwanych. Wobec tego – postanowieniem z dnia 29 grudnia 2021 r. Sąd uchylił nakaz zapłaty w części, tj. co do kwoty 35.000 zł i umorzył postępowanie w tym zakresie.

(pismo procesowe powoda z dnia 10 listopada 2021 roku, k. 122-125, postanowienie, k. 139)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

8. W dniu 26 stycznia 2018 roku pomiędzy powódką (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. a pozwanym W. R. (1) prowadzącym specjalistyczne gospodarstwo rodzinne w R. została zawarta umowa, na mocy której powódka zobowiązała się sprzedawać pozwanemu towary na zamówienie, po cenach obowiązujących u powódki w dacie realizacji zamówienia.

9. Zgodnie z umową obowiązujący był termin płatności wynikający z faktury (§ 1 ust. 2). Przedmiotowa umowa określała zasady współpracy handlowej stron w zakresie zakupu przez pozwanego towarów znajdujących się w ofercie handlowej powódki (§ 1 ust. 1). Kontrahent miał składać zamówienia w formie pisemnej, faksem, za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telefonicznie (§ 1 ust. 3). Na każdą dostawę towarów powódka miała wystawić fakturę VAT, zaś pozwany upoważnił powódkę do wystawienia faktur bez jej podpisu (§ 2 ust. 1). Jako zabezpieczenie wiarygodności powoda z umowy, strony uznały weksel własny in blanco podpisany przez kontrahenta wraz z deklaracją wekslową (§ 3).

(dowód: umowa sprzedaży z dnia 26 stycznia 2018 roku, k. 12-13)

10. W celu zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy sprzedaży, w dniu 26 stycznia 2018 roku W. R. (1) i W. R. (2) wręczyli powodowi weksel własny in blanco.

(dowód: kopia weksla własnego, k. 24, oryginał zabezpieczony w sekretariacie)

11. Zgodnie z deklaracją wekslową w przypadku nieuregulowania przez wystawcę weksla w terminach należności przysługujących wierzycielowi miał on prawo wypełnić weksel na sumę zadłużenia, obejmującego w szczególności należności główne z jakiegokolwiek tytułu, odsetki od dnia wymagalności roszczenia do dnia płatności weksla, koszty postępowania windykacyjnego. Wierzyciel miał prawo opatrzyć weksel datą i miejscem wystawienia oraz datą płatności i miejscem płatności według swego uznania. O wypełnieniu weksla wierzyciel miał zawiadomić wystawcę i poręczyciela listem poleconym, który powinien być wysłany najpóźniej na 7 dni przed upływem terminu płatności weksla na adresy podane w deklaracji. Wszelkie zmiany sposobu wypełnienia weksla in blanco wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności. Wystawca mieli zapłacić za weksel bez protestu. Jako swój adres W. R. (1) wskazał adres: 43- (...) R., ul. (...), a pozwana W. R. (2) adres: (...)-(...) Ć., ul. (...).

(dowód: deklaracja wekslowa, k. 23)

12. W ramach swojej działalności gospodarczej powódka wystawił na rzecz pozwanego W. R. (1) następujące faktury VAT:

- w dniu 27 listopada 2019 r. fakturę nr (...) na kwotę 3.914,81 zł z terminem zapłaty 27 grudnia 2019 r.,
- w dniu 29 listopada 2019 r. fakturę nr (...) na kwotę 9.164,65 zł z terminem zapłaty 29 grudnia 2019 r.,
- w dniu 2 grudnia 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 14.562,48 zł z terminem zapłaty 1 stycznia 2020 r.,
- w dniu 17 grudnia 2019 r. fakturę VAT nr (...) na kwotę 12.301,77 zł z terminem zapłaty 16 stycznia 2020 r.

13. Przedmiotowe faktury zostały przez powoda wystawione tytułem sprzedaży środków żywienia zwierząt, w tym pasz.

(dowód: faktury VAT, k. 14-21, zeznania świadka Ł. G., płyta CD, k. 168)

14. Pismem z dnia 24 lutego 2020 roku powódka wezwała pozwanego W. R. (1) do zapłaty należności wynikającej z ww. faktur VAT w łącznej wysokości 39.943,71 zł w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Korespondencja wróciła do nadawcy niepodjęta. Kolejne wezwanie do zapłaty ww. należności zostało do obojga pozwanych skierowane w dniu 11 marca 2021 roku.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 24 lutego 2020r., k. 29 wraz z kopią strony adresowej koperty i zpo, k. 30-31, wezwania do zapłaty z dnia 11 marca 2021 r. wraz z dowodami nadania, k. 32-40, 47-55, zeznania świadka Ł. G., płyta CD, k. 168)

15. Pismami z dnia 11 marca 2021 roku powódka – reprezentowany przez fachowego pełnomocnika – wezwał W. R. (1) i W. R. (2) do wykupu weksla, wskazując, że weksel zostanie uzupełniony na sumę wekslową wynoszącą 46.048,68 zł, datę płatności – 22 marca 2021r. oraz miejsce płatności – G.. Jednocześnie, wskazano, że weksel będzie przedstawiony do zapłaty w dacie i miejscu płatności oraz zostanie wyłożony w kancelarii pełnomocnika powódki. Wezwania zostały skierowane m.in. na adresy pozwanych wskazane w deklaracji wekslowej.

(dowód: wezwanie do wykupu weksla z dnia 11 marca 2021 r. wraz z dowodem nadania, k. 41-46, 56-61)

16. Wobec bezskuteczności wezwań do zapłaty, weksel został wypełniony na sumę wekslową wynoszącą 46.048,68 zł, a także opatrzony datą płatności – 22 marca 2021 r. oraz miejscem płatności – G..

(dowód: kopia weksla własnego, k. 24, oryginał zabezpieczony w sekretariacie)

17. Pozwani dokonali następujących płatności z tytułu należności zabezpieczonych wekslem:

- w dniu 15 lipca 2021 r. w kwocie 15.000 zł;
- w dniu 13 sierpnia 2021 r. w kwocie 10.000 zł;
- w dniu 20 września 2021 r. w kwocie 10.000 zł.

(dowód: potwierdzenia wykonania przelewów bankowych, k. 127, 129-130)

18. Postanowieniem z dnia 12 lipca 2021 r. w sprawie o sygnaturze Km 807/21 Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie P. G. ustaliła wysokość kosztów postępowania zabezpieczającego prowadzonego na podstawie weksla w sprawie I Nc 86/21 w łącznej kwocie 3.535,69 zł.

19. Z kolei, postanowieniem z dnia 15 grudnia 2021 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt Km 1428/21 ten sam komornik stwierdził ukończenie postępowania egzekucyjnego i wyegzekwowanie od dłużników kwoty 9.976,89 zł z tytułu należności głównej oraz kwoty 1.148,06 zł z tytułu odsetek, a także przyznanych nakazem kosztów procesu.

(dowód: postanowienie z dnia 12 lipca 2021r., k. 95, postanowienie z dnia 15 grudnia 2021r., k. 164)

Sąd zważył co następuje:

20. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz dowodu z zeznań świadka Ł. G..

(ocena dowodów)

21. Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i autentyczności przedłożonych przez stronę powodową dokumentów prywatnych w postaci umowy sprzedaży, faktur VAT, weksla własnego, deklaracji wekslowej, a także wezwań do zapłaty oraz do wykupu weksla. Zważyć bowiem należy, iż umowa sprzedaży, deklaracja wekslowa oraz wypełniony weksel zostały

złożone w oryginale, zaś pozwani nie próbowali w toku niniejszego postępowania podważać prawdziwości ww. dokumentów prywatnych ani też nie kwestionowali tego, że podpisy widniejące pod oświadczeniami zawartymi w tych dokumentach prywatnych nie należą do nich, a tym samym nie twierdzili, że zawarte w przedmiotowych dokumentach oświadczenia nie pochodzą od pozwanych. Jediną wątpliwością, jaką zgłosili pozwani odnośnie przedmiotowych dokumentów była kwestia osoby, która wypełniła weksel własny. Okoliczność ta jednak nie miała w niniejszej sprawie większego znaczenia, o czym dokładniej mowa poniżej. Pozwani nie kwestionowali także, że przedłożone przez powoda niepoświadczone kopie faktur VAT wystawionych przez powoda w ramach współpracy handlowej z pozwanym W. R. (1), a także kopie korespondencji przedprocesowej stanowią dokładne odwzorowanie oryginałów przedmiotowych dokumentów. W związku z powyższym Sąd uznał, że przedstawione przez stronę powodową dokumenty przedstawiają rzeczywistą treść stosunku wekslowego oraz stosunku podstawowego łączącego strony, a także faktyczny przebieg współpracy stron.

22. Swoje ustalenia co do faktów Sąd oparł również na zeznaniach świadka Ł. G.. Zdaniem Sądu zeznania świadka były szczere, wewnętrznym spójne, a także nie pozostawały w sprzeczności z żadnymi innymi dowodami zebranymi w niniejszej sprawie.

23. Na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. Sąd natomiast pominął dowód z przesłuchania stron, albowiem zarówno prezes zarządu powodowej spółki, jak też pozwani nie stawili się na rozprawie ani też nie w żaden sposób nie usprawiedliwili swojej nieobecności.

24. Jednocześnie, wbrew stanowisku powódki brak było podstaw do pominięcia na podstawie art. 235² §1 pkt 1 k.p.c. dowodu z zeznań R. G. w charakterze świadka. Radca prawny R. G. występował w niniejszym postępowaniu jako pełnomocnik powódki. Z treści zarzutów od nakazu zapłaty wynikało, że dowód z jego zeznań miał być przeprowadzony w celu wykazania faktów, o których świadek miał się dowiedzieć, udzielając pomocy prawnej jako radca prawny.

25. Radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej. (art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych) Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie (art. 3 ust. 4 powołanej ustawy). Radca prawny nie może być zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę (art. 3 ust. 5 powołanej ustawy).

26. W ocenie Sądu, fakt, że zawnioskowany przez pozwanych dowód miał być przeprowadzony w celu wykazania okoliczności objętych tajemnicą zawodową świadka jako radcy prawnego nie czynił wskazanego dowodu a priori niedopuszczalnym, lecz mogła rodzić skutek w postaci niemożności jego przeprowadzenia w przypadku zasadnego powołania się przez świadka na obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej. Ustawa nie wyłącza możliwości dopuszczenia dowodu z zeznań pełnomocnika procesowego w charakterze świadka. Pełnomocnik procesowy, zarówno profesjonalny, jak i niezawodowy, może być świadkiem, z tym że dopóki nie złoży zeznań, nie może być obecny przy przesłuchiowaniu innych świadków (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 maja 2015 r., sygn. akt I ACa 958/14, LEX nr 1765974). Innymi słowy, skorzystanie przez świadka z prawa do odmowy odpowiedzi na pytanie z powołaniem na istotną tajemnicę zawodową (art. 261 §2 k.p.c.) zależy od jego wyłącznego uznania. W przypadku wykonania tego uprawnienia procesowego, Sąd nie może przeprowadzić dowodu w zakresie, w jakim obejmuje on fakty, na które rozciąga się tajemnica zawodowa świadka. Nie można jednak w żadnym wypadku tłumaczyć treści przytoczonych przepisów w ten sposób, że zgłoszenie przez stronę wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania radcy prawnego w charakterze świadka na okoliczności objęte jego tajemnicą zawodową rodzi automatycznie po stronie Sądu obowiązek oddalenia takiego wniosku dowodowego (pominięcia dowodu). W konsekwencji, Sąd dopuścił dowód z zeznań świadka R. G., jednak nie mógł go przeprowadzić wobec skutecznego powołania się przez świadka na tajemnicę zawodową (art. 261 §2 k.p.c.).

(rozstrzygnięcie i podstawa prawna roszczenia)

27. Powództwo zasługiwało na uwzględnienie, co skutkowało utrzymaniem w mocy zaskarżonego nakazu zapłaty w zakresie, w jakim powódka podtrzymała swoje żądanie i nie cofnęła pozwu.

28. Swoje roszczenia powódka wywodziła z weksla niezupełnego w chwili wystawienia (tzw. weksla in blanco) wystawionego przez pozwanych w celu zabezpieczenia roszczeń powódki wynikających z umowy sprzedaży zawartej dnia 26 stycznia 2018 roku, następnie wypełnionego przez powoda na sumę 46.048,68 zł i opatrzonego datą płatności na dzień 22 marca 2021 roku. W związku z powyższym podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. – Prawo wekslowe (tekst jednolity Dz.U. z 2022 r. poz. 282; dalej: Prawo wekslowe). Zgodnie z treścią art. 104 Prawa wekslowego odpowiedzialność wystawcy weksla własnego jest taka sama, jak akceptanta weksla trasowanego. W myśl natomiast art. 28 prawa wekslowego przez przyjęcie trasat zobowiązuje się do zapłacenia weksla w terminie płatności.

(zarzut naruszenia prawa do sądu)

29. W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani podnieśli, iż przepis art. 480⁴ § 2 k.p.c. stanowiący podstawę do wydawania nakazu zapłaty przez referendarza jest sprzeczny z przepisem art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a tym samym referendarz nie miał prawa wydać nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

30. W ocenie Sądu powyższy zarzut nie zasługuje na uwzględnienie.

31. Zgodnie z treścią obowiązującego od dnia 7 listopada 2019r. przepisu art. 480⁴ § 2 k.p.c. czynności w sprawie, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy i wydania wyroku, może wykonywać referendarz sądowy. Zdaniem Sądu, wbrew twierdzeniom pozwanych, brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania powyższego przepisu za niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji. Jak wskazuje się w judykaturze stosowanie Konstytucji nie jest zastrzeżone wyłącznie dla Trybunału Konstytucyjnego (art. 188 ust. 1), ale należy również do sądów, zarówno w przypadku zaistnienia luki w prawie, jak i wówczas, gdy sąd dojdzie do przekonania, że przepis ustawy jest niezgodny z Konstytucją i nie powinien być zastosowany w konkretnej sprawie. Nie narusza to kompetencji właściwej dla Trybunału Konstytucyjnego, gdyż formalnie przepis ten w dalszym ciągu pozostaje w systemie prawnym i może być stosowany przez inne sądy orzekające w takich samych sprawach. Należy jednak zaznaczyć, że - z uwagi na bezpieczeństwo obrotu prawnego kształtowanego również przez indywidualne akty stosowania prawa, jakimi są orzeczenia sądowe - odmowa zastosowania przepisu ustawy może nastąpić **wyłącznie** w wypadku, gdy sąd rozpoznający sprawę nie ma wątpliwości co do niezgodności tego przepisu z Konstytucją, a sprzeczność ma charakter **oczywisty**, inaczej mówiąc, gdy zachodzi sytuacja oczywistej niekonstytucyjności przepisu (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2017r., I UK 325/16, L.). W rozpatrywanym przypadku jednak nie zachodzą okoliczności, o jakich mowa w powołanym powyżej judykacie. Nie budzi wątpliwości, że wydanie nakazu zapłaty stanowi element sprawowania wymiaru sprawiedliwości, niemniej z utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, że Konstytucja RP nie zabrania zaangażowania w rozstrzygnięcie sporu o prawo urzędnika niebędącego sędzią, ale pod warunkiem, że ostateczne rozstrzygnięcie sprawy będzie zawsze należało do niezawisłego sądu, korzystającego ze wszystkich gwarancji (vide: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 1 grudnia 2008 r., P 54/07, L.; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 12 maja 2011 r., P 38/08, L.; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 marca 2012 r., P 39/10, L.). Postępowanie nakazowe ten warunek niewątpliwie spełnia, gdyż wniesienie zarzutów powoduje pełne, merytoryczne rozpoznanie sprawy przez sądy obu instancji. Prima facie zastrzeżenia może budzić fakt, że w celu rozpoznania sprawy przez sąd konieczne jest uiszczenie przez pozwanego opłaty od zarzutów, której wysokość może wielokrotnie przekraczać wysokość opłaty od skargi na orzeczenie referendarza sądowego. Jednak takie naruszenie może mieć miejsce tylko w przypadku braku prawidłowo działającego mechanizmu zwalniania od kosztów sądowych. Nie ulega zaś wątpliwości, że art. 102 i 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zapewniają wszystkim stronom możliwość dostępu do sądu. Dlatego sam fakt konieczności uiszczenia opłaty od zarzutów nie świadczy o tym, że powierzenie tej kompetencji referendarzowi jest niezgodne z Konstytucją. Nadto, w niniejszej sprawie pozwani zostali zwolnieni od opłaty sądowej od zarzutów, a zatem kwestia wysokości opłaty w żaden sposób nie ograniczała ich prawa do obrony.

32. Poza tym, nie można pomijać również faktu, że zakres kognicji referendarza sądowego, orzekającego w pierwszej fazie postępowania nakazowego jest wąski i – co do zasady – obejmuje jedynie zbadanie, czy dokumenty przedstawione przez powoda spełniają przesłanki niezbędne do wydania nakazu zapłaty. Zakres swobody jurysdykcyjnej jest w tym przypadku nawet węższy niż w postępowaniu upominawczym. Jeżeli uwzględni się dodatkowo fakt, że ograniczenie kognicji sądów jest – oczywiście pod warunkiem zapewnienia stronom ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd – konieczne dla zagwarantowania rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, to zasadny wydaje się wniosek, że rozszerzenie kompetencji referendarzy na postępowanie nakazowe nie narusza art. 45 Konstytucji RP (por. P. Rylski (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, wyd. 1, 2022).

33. Rozpoznając zarzut pozwanych dotyczący naruszenia ich prawa do sądu, należy także wskazać, że skutek natychmiastowej wykonalności nakazu zapłaty wydanego przez referendarza sądowego następuje dopiero po upływie terminu do złożenia zarzutów, w których strona może wnieść o wstrzymanie wykonania nakazu. Zgodnie bowiem z treścią art. 492 § 3 k.p.c. w razie wniesienia zarzutów sąd może na wniosek pozwanego wstrzymać wykonanie nakazu. Zważyć przy tym należy, że organem właściwym do rozpoznania wniosku pozwanego o wstrzymanie wykonalności nakazu jest sąd, a nie referendarz, o czym stanowi wprost art. 492 §3 k.p.c., a zatem kwestia wykonalności nakazu pozostaje pod kontrolą sądu. Przytoczony przepis co prawda nie wskazuje żadnych przesłanek rozstrzygnięcia o wstrzymaniu wykonania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, niemniej rozstrzygając o zasadności takiego wniosku należy zastosować art. 335 §1 k.p.c. (stanowiącego o niedopuszczalności nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności) i art. 346 § 1 k.p.c. (dotyczącego zawieszenia rygoru natychmiastowej wykonalności wyroku zaocznego) per analogiam legis. W ocenie Sądu oba powyższe przepisy stanowią wystarczającą gwarancję dla pozwanego ochrony jego praw w razie wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, pozwalając uniknąć wyegzekwowania całości wierzytelności stwierdzonej nakazem zapłaty w przypadku naruszenia przepisów postępowania przy wydaniu nakazu zapłaty (art. 346 § 1 k.p.c.), jak również stanowią dostateczną ochronę przed poniesieniem niepowetowanej szkody (art. 335 §1 k.p.c.). W przedmiotowej sprawie pozwani skorzystali z przyznanego przepisem art. 492 §3 k.p.c. uprawnienia do złożenia wniosku o wstrzymanie wykonalności nakazu zapłaty, lecz Sąd nie znalazł podstaw do jego uwzględnienia, nie doszukując się naruszenia przepisów postępowania przy wydaniu nakazu zapłaty.

(zarzut nieważności weksla)

34. Zważyć należy, iż ustawowe elementy weksla własnego określa art. 101 Prawa wekslowego. Zgodnie z tym przepisem weksel własny zawiera:

nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;

przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;

oznaczenie terminu płatności;

oznaczenie miejsca płatności;

nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;

oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu;

podpis wystawcy wekslu.

35. Weksel w chwili przedstawienia go do realizacji musi zawierać wszelkie cechy ważności. Dla oceny ważności weksla miarodajną jest chwila wniesienia powództwa. Brak jednego z istotnych elementów wymienionych w art. 101 powoduje oddalenie powództwa wekslowego (vide: M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2018).

36. Przedstawiony do wykupu weksel niewątpliwie zawiera wszystkie wskazane powyżej elementy. Przedmiotowy weksel zawiera zatem nazwę weksel umożliwiającą w ogóle za uznanie go za weksel w rozumieniu Prawa wekslowego, a także datę wystawienia (26 stycznia 2018r.), miejsce wystawienia (R.), sumę wekslową (46.048,68 zł), datę płatności (22 marca 2021r.), miejsce płatności (G.), oznaczenie remitenta ((...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością), własnoręczne podpisy wystawców oraz ich bezwarunkowe zobowiązanie do zapłaty. Nie ulega zatem wątpliwości, że przedstawiony dokument zawiera wszystkie elementy, które przesądzają o jego ważności (bezwarunkowe przyrzeczenie zapłaty, oznaczenie sumy pieniężnej, oznaczenie remitenta, data i miejsce wystawienia weksla, podpis wystawcy).

37. Na uwzględnienie nie zasługiwał także zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową. Zgodnie z treścią deklaracji wierzyciel miał prawo opatrzyć weksel datą i miejscem wystawienia oraz datą płatności i miejscem płatności według swego uznania. Strony nie przewidziały zatem w tym zakresie żadnych sztywnych kryteriów. Jak natomiast wskazano powyżej powódka uzupełniła weksel o wszelkie wymienione elementy.

38. Nadto, nie zasługują na uwzględnienie zarzuty pozwanych, iż weksel został uzupełniony przez osobę nieuprawnioną. W doktrynie wskazuje się, że za uprawnionego może dokonać wypełnienia jego przedstawiciel, a więc opiekun, kurator, pełnomocnik. Wypełnienia weksla może dokonać też syndyk masy upadłości (vide: M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2018; komentarz do art. 10, C-1). Nawet gdyby uzupełnienia weksla dokonał pełnomocnik powódki, to nie wpływałoby to na ważność tego dokumentu. Istotne jest, że w rozpatrywanym przypadku jako wierzyciel wekslowy został na wekslu wskazany powód. Bez znaczenia natomiast pozostaje to, kto dokonał czynności technicznej w postaci wypełnienia weksla, skoro nastąpiło to zgodnie z deklaracją wekslową.

(zarzut nieważności deklaracji wekslowej)

39. Pozwani nie wskazali w zarzutach od nakazu zapłaty na podstawie jakich przesłanek opierają zarzut nieważności deklaracji wekslowej. Niemniej, na podstawie zebranego materiału dowodowego Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do uznania, że deklaracja wekslowa jest dotknięta sankcją nieważności. Przede wszystkim podstawy do stwierdzenia porozumienia wekslowego za nieważne nie stanowi forma dołączonego do akt sprawy dokumentu. Zważyć należy, iż prawo wekslowe nie precyzuje formy, ani treści porozumienia, pozostawiając kwestię tę woli stron. Porozumienie może być zawarte w dowolnej formie zarówno pisemnej, jak i ustnej, a nawet w sposób dorozumiany. Treść porozumienia wyznaczają granice swobody umów (art. 353¹ k.c.). Do akt sprawy złożono oryginał deklaracji wekslowej, na której widnieją podpisy o treści (...) i (...). Pozwani nie kwestionowali tego, że podpisy nie należą do nich. Jak wskazuje się w orzecznictwie dla ważności deklaracji wekslowej nie jest wymagany podpis przyjmującego weksel. Deklaracja wekslowa jest pisemnym oświadczeniem podpisującego weksel, natomiast osoba przyjmująca weksel in blanco może, ale nie musi podpisywać deklaracji wekslowej. Jej oświadczenie o zawarciu tej umowy następuje przez przyjęcie deklaracji wekslowej (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011 r., III CSK 196/10, L.). Brak podpisu osoby upoważnionej do reprezentowania powoda w żaden sposób nie wpływa na ocenę ważności deklaracji.

40. Niezależnie od powyższego, pozwani nie powołali się na żadną z wad oświadczenia woli, która skutkowałaby nieważnością deklaracji. Treść deklaracji nie budzi także żadnych wątpliwości co jej zgodności z prawem (art. 58 §1 i §2 k.c.). Wobec braku inicjatywy dowodowej pozwanych (w tym wobec braku ich stawiennictwa na rozprawie) nie ma żadnych podstaw do uznania, że umowa jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, czy też zmierza do obejścia prawa (art. 58 § 1 i 2 k.c.).

(nieudowodnienie stosunku podstawowego)

41. W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani podnieśli również zarzuty dotyczące stosunku podstawowego. Jak podnosi się w judykaturze po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty, wydanego na podstawie weksla gwarancyjnego, spór z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przenosi się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Strony

mogą zatem powoływać się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia cywilnoprawnego, nawet jeśli okaże się, że roszczenie wekslowe nie istnieje (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, L.). Nadto, należy podkreślić, że w judykaturze utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym w postępowaniu nakazowym po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty dopuszczalne jest powoływanie się na podstawę faktyczną i prawną, wynikającą z łączącego strony stosunku prawnego, w związku z którym został wystawiony weksel gwarancyjny (vide: uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów - zasada prawna z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, OSNCP 1968, z. 5, poz. 79 i uchwała Połączonych I.: Cywilnej oraz Pracy i (...) z dnia 24 kwietnia 1972 r. III PZP 17/70, OSNCP 1973, z. 5, poz. 72). Należy przy tym zaznaczyć, że owo "przeniesienie" nie skutkuje zmianą podstawy sporu - ze stosunku prawa wekslowego na stosunek prawa cywilnego. Odwołanie się w zarzutach od nakazu zapłaty do stosunku podstawowego prowadzi jedynie do uwzględnienia tego stosunku w ramach oceny zasadności dochodzonego roszczenia wekslowego. Nadal więc przedmiotem sporu jest roszczenie wekslowe, z tą tylko różnicą, że przy uwzględnieniu również stosunku podstawowego (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2011r., II CSK 311/10, OSNC-ZD 2011/3/66). Nie ma podstaw do tego, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego uzasadniającej uzupełnienie weksla przerzucać na wierzyciela wekslowego. W procesie wekslowym dowód przeciwny, a więc nieistnienia wierzytelności, zostaje przerzucony na dłużnika, a to w związku z domniemaniem istnienia wierzytelności, które powstało na skutek wystawienia i wydania weksla (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 lipca 2018 r., V ACa 302/18, L.).

42. W rozpatrywanym przypadku pozwani nie zdołali wykazać, że wierzytelność ze stosunku podstawowego zabezpieczona za pomocą weksla nie istnieje. W świetle złożonych przez stronę powodową dowodów nie ulega wątpliwości, że w dniu 26 stycznia 2018 roku pomiędzy powódką (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. a pozwanym W. R. (1) prowadzącym specjalistyczne gospodarstwo rodzinne w R. została zawarta umowa sprzedaży, na mocy której powód zobowiązał się sprzedawać pozwanemu towary na zamówienie, po cenach obowiązujących u powoda w dacie realizacji zamówienia. W ramach współpracy pozwany dokonywał zakupu środków żywności dla zwierząt, w tym pasz. Zgodnie z treścią §2 ust. 1 umowy na każdą dostawę towarów powód miał wystawić fakturę VAT. Do pozwu dołączono cztery faktury opiewające na łączną kwotę 39.943,71 zł. Z zeznań świadka Ł. G. wynika, że pomimo wezwań do zapłaty, a także wizyty przedstawiciela sprzedawcy pozwany nie dokonał płatności z tytułu wskazanych powyżej faktur VAT. Poza należnością główną wierzycielowi przysługiwały również odsetki za opóźnienie. Mimo że uprawnienie wierzyciela do odsetek za opóźnienie wynika z wprost ustawy (art. 481 k.c.), to w § 6 umowy strony dodatkowo zastrzegły, że opóźnienie płatności przez kontrahenta powoduje obowiązek zapłaty odsetek ustawowych. Do dnia wypełnienia weksla – zgodnie z powyższym uprawnieniem – powód naliczył odsetki w łącznej kwocie 5.033,18 zł. Przedstawione przez powoda wyliczenie w formie wydruków z kalkulatora odsetek ustawowych nie budzi wątpliwości Sądu ani też nie było kwestionowane przez stronę pozwaną. Terminy zapłaty poszczególnych należności zostały natomiast jednoznacznie wskazane na fakturach. Z zeznań świadka Ł. G. wynika, że towar będący przedmiotem transakcji został pozwanym faktycznie dostarczony, zaś pozwani nie zgłosili żadnych dowodów mających wykazać fakt przeciwny.

43. W świetle powyższego należało uznać, że powód udowodnił, że na podstawie stosunku podstawowego przysługiwała mu wierzytelność o zapłatę kwoty 44.976,89 zł, na jaką opiewał nakaz zapłaty, a także o zapłatę dalszych odsetek ustawowych za opóźnienie, liczonych od dnia wniesienia pozwu.

(odpowiedzialność solidarna pozwanych)

44. Odpowiedzialność solidarna pozwanych wynika z zarówno z deklaracji wekslowej, jak też bezpośrednio z przepisu art. 47 Prawa wekslowego, zgodnie z którym kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie. Przepis art. 47 ma również odpowiednie zastosowanie do weksli własnych (art. 103 Prawa wekslowego). Jak wskazuje się w doktrynie pomimo istnienia wielości dłużników istnieje tylko jedno zobowiązanie wekslowe. Solidarność wprowadza wyjątek od zasady, że wielość podmiotów w zobowiązaniu wprowadza podział tego zobowiązania na części. Przy zobowiązaniu solidarnym mimo istnienia wielości dłużników istnieje tylko jedno świadczenie, a tym samym jedno zobowiązanie. Wierzyciel ma prawo tylko do jednorazowej zapłaty, ale za tę zapłatę odpowiada samoistnie każdy dłużnik wekslowy i w tym leży istota solidarności (vide: M.

Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2018).

45. Mając powyższe na względzie, uznając powództwo za uzasadnione co do zasady i wysokości na podstawie art. 28 i 104 Prawa wekslowego, Sąd na podstawie art. 493 § 4 k.p.c. utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Referendarza Sądowego Sądu Rejonowego w Gdyni w dniu 8 czerwca 2021 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 86/21 w zakresie kwoty 9.976,89 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi:

- od kwoty 44.976,89 zł za okres od dnia 23 marca 2021 r. do dnia 15 lipca 2021 r.,
- od kwoty 29.976,89 zł za okres od dnia 16 lipca 2021 r. do dnia 13 sierpnia 2021 r.,
- od kwoty 19.976,89 zł za okres od dnia 14 sierpnia 2021 r. do dnia 20 września 2021 r.,
- od kwoty 9.976,89 zł za okres od dnia 21 września 2021 r. do dnia zapłaty.

46. Zważyć należy, iż w powyższym zakresie pozew nie został cofnięty, a pozwani nie dokonali dobrowolnej zapłaty, poza postępowaniem egzekucyjnym. Jednocześnie, Sąd zastrzegł, że świadczenie we wskazanym zakresie zostało wyegzekwowane w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie P. G. w sprawie o sygnaturze akt Km 1428/21.

47. Nadto, na podstawie art. 493 §4 k.p.c., Sąd uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Referendarza Sądowego Sądu Rejonowego w Gdyni w dniu 8 czerwca 2021 r. w sprawie o sygnaturze akt I Nc 86/21 w pozostałym zakresie i umorzył postępowanie w tej części. Zważyć bowiem należy, iż pismem z dnia 10 listopada 2021r. powód cofnął częściowo pozew co do kwoty 35.000 zł, co skutkowało uchyleniem nakazu i umorzeniem postępowania w tej części (vide: postanowienie z dnia 29 grudnia 2021 r., k. 139). Mając jednak na względzie zgłoszone w przedmiotowym piśmie żądanie utrzymania w mocy nakazu zapłaty w części dotyczącej kwoty 9.976,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od szczegółowo wskazanych kwot Sąd uznał, że z treści oświadczenia powoda wynika, że powód cofnął pozew również w zakresie żądania pozostałych odsetek ustawowych za opóźnienie określonych w pozwie, w zakresie przekraczającym ostatecznie podtrzymane żądanie (np. co do odsetek od kwoty 1.071,79 zł). Wobec tego, na podstawie art. 493 §4 k.p.c., art. 355 k.p.c. w zw. z art. 203 k.p.c., w związku z cofnięciem pozwu, Sąd uchylił nakaz zapłaty w powyższym zakresie i w tym zakresie umorzył postępowanie. Nadto, oceniając czynność procesową powoda w myśl przepisu art. 203 §4 k.p.c. Sąd nie dopatrył się okoliczności wskazujących na to, aby czynność ta była sprzeczna z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzała do obejścia prawa.

(koszty procesu)

48. O kosztach procesu należało orzec na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądzić od pozwanych przegrywających w całości niniejszy spór solidarnie na rzecz powoda całość poniesionych przez niego kosztów. Zważyć bowiem należało, że zapłaty dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia pozwani dokonali już po doręczeniu im pozwu wraz z nakazem zapłaty, a wobec kierowanych do nich wezwań do zapłaty i wykupu weksla na etapie przedprocesowym należało uznać, że dali oni powód do wytoczenia niniejszego powództwa. Na poniesione przez powoda koszty procesu składają się: opłata sądowa od pozwu (563 zł; nadpłata w kwocie 13 zł podlegała zwrotowi na podstawie zarządzenia referendarza z dnia 8 czerwca 2021r.), opłata za czynności profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym w stawce minimalnej o, stosownie do § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (3.600 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł), a także przyznane przez komornika koszty postępowania zabezpieczającego (3.535,69 zł). Łącznie zatem powodowi należała się kwota 7.715,69 zł. Zgodnie z art. 98 § 1¹ kpc od zasądzonych kosztów procesu należało także zasądzić odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

49. W związku z powyższym, na podstawie art. 493 §4 k.p.c., należało utrzymać przedmiotowy nakaz w zakresie przyznanych nim kosztów procesu, tj. co do kwoty 2.980 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się nakazu do dnia zapłaty, czyniąc zastrzeżenie, że świadczenie we wskazanym zakresie zostało już wyegzekwowane w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie P. G. w sprawie o sygnaturze akt Km 1428/21. Pozostałe należne powodce koszty procesu w kwocie 4.735,69 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie Sąd zasądził w pkt III. wyroku.